

Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка
Навчально-науковий інститут історії, права та міжнародних відносин
Кафедра права та методики викладання правознавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕС

Освітня програма Право

Спеціальність 081 Право

Галузь знань 08 Право

УХВАЛЕНО

Рішенням кафедри права та
методики викладання правознавства
Протокол №2 від 14 вересня 2020 року

м. Суми – 2020

Анотація дисципліни

Актуальність навчального курсу «Цивільний процес» зумовлена потребами професійної діяльності різних фахівців. «Цивільний процес» є дисципліною обов'язкової складової навчального плану, циклу дисциплін професійної підготовки.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є норми цивільного процесуального права, що регулюють порядок розгляду і вирішення цивільних справ у суді, зокрема, у суді першої інстанції, а також у провадженнях із перегляду судових рішень; практика застосування норм цивільного процесуального права; основні положення цивільно-процесуальної доктрини.

Студенти отримують теоретичні знання, практичні навички і уміння у сфері цивільного процесу щодо предмету, методу, системи і принципів; сучасного стану цивільного процесуального законодавства України; джерел правового регулювання цивільних процесуальних відносин; засобів задоволення потреб громадян та захисту їх цивільних прав; застосування знань з цивільного процесуального права для розв'язання практичних завдань; інтерпретування та узагальнення нормативного складу цивільного процесуального права; правильного застосування норм цивільного процесуального права; письмового й усного представлення наукового і практичного матеріалу та його аргументування, що забезпечить належну фахову підготовку фахівців з права.

Програма навчальної дисципліни «Цивільний процес» складається з чотирьох розділів, які присвячені вивченню загальних положень цивільного процесу.

Розділ 1. Загальні положення цивільного процесу.

Розділ 2. Провадження в суді першої інстанції.

Розділ 3. Провадження з перегляду судових рішень.

Розділ 4. Міжнародний Цивільний процес. Позасудові цивільні провадження.

Навчальна дисципліна «Цивільний процес» пов'язана з такими навчальними дисциплінами як «Цивільне право», «Сімейне право», «Трудове право», враховуючи, що судовий захист цих прав, свобод та інтересів у випадку їх порушення, невизнання чи оспорювання прав, здійснюється в цивільному процесі.

Навчальна дисципліна «Цивільний процес» перебуває у певному зв'язку з дисциплінами циклу гуманітарної та соціально-економічної підготовки студентів: «Історія та культура України», «Філософія», «Сучасні інформаційні технології». Вказані навчальні дисципліни забезпечують теоретико-методологічні засади вивчення навчальної дисципліни «Цивільний процес».

Мета і завдання дисципліни

Мета курсу «Цивільний процес» полягає у формуванні знань про правове регулювання порядку здійснення правосуддя у цивільних справах та основних умінь по застосуванню цивільного процесуального законодавства. Вивчення курсу передбачає розуміння студентами значення основних категорій цивільного процесу, змісту процесуальних інститутів, постанов

пленумів Верховного Суду України, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, оволодіння навичками правильного тлумачення норм цивільного процесуального права та практичного їх застосовування при вирішенні конкретних судових справ, досвідом аналітичної роботи.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Цивільний процес» є:

- отримання комплексних теоретичних знань щодо суб'єктів, проваджень та стадій цивільного процесу;
- оволодіння визначеним інструментарієм цивільного процесуального права як галузі права та науки;
- визначення основних принципів цивільного процесуального права;
- засвоєння змісту основних інститутів цивільного процесуального права, об'єктивних закономірностей його розвитку;
- опанування цивільно-процесуального законодавства, юридичної літератури та судової практики;
- набуття практичних навичок щодо порядку розгляду цивільних справ судами загальної юрисдикції тощо.

Обсяг дисципліни

Вид занять	Загальна кількість годин
лекції	34
практичні заняття / семінарські / лабораторні/ індивідуальні	34
самостійна робота	110

Ознаки дисципліни

Рік викладання	Курс навчання	Семестр	Кількість кредитів/годин	Кількість змістовних модулів	Форма контролю	Нормативна/вибіркова
2020	3	6	6 / 180	4	екзамен	нормативна

Результати навчання

- Розуміти основні нормативно-правові акти, які регулюють порядок складання цивільних процесуальних документів;
- Розрізняти види цивільних процесуальних документів;
- Реалізовувати права й обов'язки учасників цивільного процесу при складанні цивільних процесуальних документів;
- Розмежовувати форму, зміст і порядок складання окремих процесуальних документів.
- Забезпечувати вимоги чинного законодавства при складанні цивільних процесуальних документів;
- Використовувати цивільні процесуальні документи як засоби реалізації права на судовий захист при зверненні до суду, а також при розгляді й вирішенні цивільної справи у суді;

- Складати проекти необхідних документів (договорів, заповітів і т.п) та актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях;
- Аналізувати зміст цивільно-правових договорів та інших документів.

Тематичний план вивчення дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		Лекції	Практ.	Лабор.	Конс.	Самост. робота		Лекції	Практ.	Лабор.	Конс.	Самост. робота
Розділ 1. Загальні положення цивільного процесу.												
Тема 1.1. Цивільний процес як галузь права, наука та навчальна дисципліна.	5	1	1			3						
Тема 1.2. Принципи цивільного процесу.	5	1	1			3						
Тема 1.3. Цивільні процесуальні відносини.	7	1	1			5						
Тема 1.4. Сторони в цивільному процесі.	9	2	2			5						
Тема 1.5. Треті особи та інші учасники в цивільному процесі.	7	1	1			5						
Тема 1.6. Представництво у цивільному процесі. Участь прокурора.	7	1	1			5						
Тема 1.7. Підвідомчість та підсудність цивільних справ.	7	1	1			5						
Тема 1.8. Цивільні процесуальні строки.	7	1	1			5						
Тема 1.9. Витрати та санкції цивільного процесу.	7	1	1			5						
Тема 1.10.	9	2	2			5						

Докази і доказування в цивільному процесі.													
Разом за Розділом 1	69	12	12			46							
Розділ 2. Провадження в суді першої інстанції.													
Тема 2.1. Позов в цивільному процесі.	9	2	2			5							
Тема 2.2. Підготовка цивільних справ до судового розгляду.	9	2	2			5							
Тема 2.3. Судові рішення.	9	2	2			5							
Тема 2.4. Заочний розгляд справи.	7	1	1			5							
Тема 2.5. Наказне провадження.	7	1	1			5							
Тема 2.6. Окреме провадження.	7	1	1			5							
Разом за Розділом 2	48	10	10			30							
Розділ 3. Провадження з перегляду судових рішень.													
Тема 3.1. Апеляційне провадження.	9	2	2			5							
Тема 3.2. Касаційне провадження.	9	2	2			5							
Тема 3.3. Перегляд судових рішень Верховним Судом України.	7	1	1			5							
Тема 3.4. Провадження у зв'язку з нововиявленими обставинами.	7	1	1			5							
Разом за Розділом 3	36	6	6			20							
Розділ 4. Міжнародний Цивільний процес. Позасудові цивільні провадження.													
Тема 4.1. Процесуальні питання, пов'язані з виконанням судових рішень у цивільних справах та	8	2	2			4							

рішень інших органів (посадових осіб).												
Тема 4.2. Визнання та виконання рішень іноземних судів в Україні.	8	1	2			5						
Тема 4.3. Проведення у справах за участю іноземних осіб.	8	1	2			5						
Разом за Розділом 4	24	8	6		2	14						
Усього годин	180	34	34		2	110						

Політика дисципліни

Ідентифікація та облік знань студентів проводиться, як правило, під час практичних занять з конкретних тем, а також під час складання екзамену.

Облік успішності враховує як ступінь підготовленості до практичних занять (в рамках опрацювання студентом лекційного матеріалу, відповідних нормативно-правових та інших актів і літератури; виконання самостійної роботи студентом), так і активність студента під час обговорення питань, розв'язання різного роду правових завдань і тестів.

Відвідування занять. Регуляція пропусків. Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування практичних занять. Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, визначеними планом заняття. В окремих випадках дозволяється письмове відпрацювання шляхом виконання індивідуального письмового завдання.

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, отримання довідкової інформації тощо).

Базовою платформою для комунікації викладача зі студентами є Moodle. Важливі повідомлення загального характеру регулярно розміщуються викладачем на форумі курсу. Для персональних запитів використовується сервіс приватних повідомлень.

Академічна доброчесність

Неухильне дотримання усіма учасниками навчального процесу норм Кодексу академічної доброчесності Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка від 30 вересня 2019 р. № 420.

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення.

Взаємні зобов'язання учасників навчального процесу щодо академічної доброчесності полягають у наступному:

Студенти зобов'язані забезпечити повністю самостійне виконання всіх завдань і робіт і відмовитися від будь-яких дій, які можуть вплинути на об'єктивне оцінювання інших студентів.

Викладач зобов'язується забезпечувати повноту і справедливість усіх форм контролю, об'єктивність і неупередженість оцінювання. У разі встановлення факту плагіату студент отримує мінімальний бал. Якщо має місце надання однакових робіт декількома студентами всі вони отримують мінімальний бал незалежно від «першоджерела».

Усі завдання, передбачені робочою навчальною програмою та методичними вказівками, мають бути виконані у встановлений термін.

Система оцінювання та вимоги

Під час оцінювання результатів навчання застосовується накопичувальна бально-рейтингова система, що передбачає оцінювання якості виконання студентами всіх видів аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності, спрямованих на опанування навчального навантаження шляхом поточного та підсумкового контролю. Система оцінювання курсу реалізується згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів під час відвідування лекцій, роботи на практичних заняттях, виконання тестових завдань та виконання інших видів самостійної роботи.

Поточний контроль складається з таких компонентів:

- 50 балів: робота на практичних заняттях – підготовка доповідей, усні відповіді, участь в обговоренні питань / дискусіях, виконання практичних індивідуальних завдань, виконання тестових завдань.

- 25 балів: контроль самостійної роботи – підготовка до семінарів та опрацювання теоретичного матеріалу, виконання домашніх завдань, підготування рефератів тощо.

Разом – 75 балів.

Результатом підсумкового контролю є екзамен (25 балів).

Теоретичні знання та практичні навички перевіряються на практичних заняттях. Способами демонстрування результатів навчання студента з предмету «Цивільний процес» є підготовка теоретичних питань до практичних занять, участь в обговоренні теоретичних питань з теми практичного заняття, аналітичні звіти та доповіді, усні відповіді, а також написання письмових тестів, що нараховують загалом 50 балів за кумулятивним принципом (з розрахунку 7 балів максимум за аудиторну роботу на кожному практичному занятті). Усі бали, набрані на семінарських заняттях, додаються.

Самостійна робота включає виконання домашніх завдань, підготування рефератів та презентацію результатів виконаних завдань на практичних заняттях, а також інші види індивідуальних та групових завдань на розсуд викладача – сумарно 25 балів.

В Університеті передбачено можливість перезарахування результатів неформальної та/або інформальної освіти відповідно до Положення про порядок визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С.Макаренка (<https://sspu.edu.ua/universytet/edusci/normatyvno-pravova-baza>).

Під час складання екзамену здійснюється тиражування індивідуальних завдань згідно з кількістю студентів (за варіантами) шляхом змішування базових завдань, різноманітністю їх комбінування та варіювання.

Екзамен проводиться в усній або письмовій формі за умови попередньої підготовки студента.

Щодо системи розподілу балів, які отримують студенти та рейтингової системи, яка трансформується в національну шкалу та шкалу ECTS.

Рекомендована література та інформаційні ресурси

1. Пригоцький В. А. Цивільний процес : курс лекцій; Вінниц. соц.-екон. ін-т Відкрит. міжнар. ун-ту розвитку людини «Україна». Вінниця : Нілан, 2017. 482 с.
2. Цивільне право та процес (2 частина) : навч. посіб. / кол. авт. [Коваленко А. В. (кер.), Круглова О. О. та ін.]. Дніпро : Видавець Біла К. О., 2018. 128 с.
3. Цивільний процес : навч. посіб. / [Гусаров К. В. та ін.]. Харків : Право, 2018. 359 с.
4. Цивільний процес : посіб. для підгот. до іспитів / Андріанова Ж. І. [та ін.] ; [за заг. ред. І. С. Тімуш]. Дніпро : Середняк Т. К, 2016. 206 с.
5. Цивільний процес України: підручник / кол. авторів; за ред. В. О. Кучера. Львів: ЛьвДУВС, 2016. 768 с.
6. Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004 р., № 1618-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15>.

Інформаційні ресурси

1. <http://reyestr.court.gov.ua> - Єдиний державний реєстр судових рішень
2. <http://www.nbuv.gov.ua> – Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського
3. <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/index.htm> – Форум права (електронне наукове фахове видання).
<http://www.pravo.biz.ua> - Електронна бібліотека з правознавства
4. <http://www.chitalka.info> - Електронні підручники он-лайн/ Право
<http://www.eurocourt.pravo.ua.com.ua> - Електронний журнал «Європейський суд з прав людини: судова практика»